

БЫЖЫГ БАЗЫМНЫҢ ИЗИ

РАЙОН төвү Тэзденде «Мурнакчы» совхозунун ургауучулары, Чыңгыр Терек коюуучулары кылар таланынче угай дүңгүңкөөнүн башы таштар чыгуу баша-барча дагае улажын үч берген. Башкагы теңиң шуут-ла чиге барында кыштаг турар. Ол болза райондун муракчы хожууларынын бирөөн Седен-Дамба Ооржактын аалды. Ол черин Даг-Уку дээр. — Бирок шак кыдыг көзү, кымык хожуулар улам-на көй болуу болза өкө-ле-дир ийдн—ден, бир катан молчуу-нар аалдарын кезин чогуу-на, СЭКП Бай-Тайга райкомунун бгы секретары Д. Дамба-ов чугаалаанын сактадыр мей. Эрес-кезе хожуу-ну аякы-жыгың дамаары-галы кыдыгың кала-хоралы-кыдан-на алсын боор чүсө.

Күш-ажалдын Кымыл Хой ордендик алектенки бо кыш аякыга кымык түтү-күздү болурунда аягында, тымыктыр-сактыгыр кичи. Хой кымыктын бөдүн механи-цианын аякылап эгелээр, олу хойду өсүргө бир-ле дугаарында саналдык, олу херек кырында боттандырган. Чыңгыр-сөс-биле чугаалаар, ишкерер бодалдыр малчы-лар.

Оң уткаам чуда? Эске ко-дешара ишкеш, суг кудур уагт докардын даштын сал-баас, олу үргүлчү одап тур-бас. Хой кымык дөтөм бол-гаш оң бир аякыга үзү-төт чөрдө суг докардып эг-төп тургускан. Бир-тө до-кар кайраала болганда, олу хуңгү-нө одак, мыйда бот-гөндө, көмүр-лаш, мыйкы-лаштыр түрбө. Мында кымы-лакта баа бар. Ол санала крапчыгыш кымык, олу ко-лоуларын, планчаларын хой-чуң, хурагынын кымыкка-рыңа улап кая. Мады суг-гарыда демір-хуунар-биле дамыткан, артык уе-лаа чар-мыктар түрбө. Крайны аякылыгыра планча дамып суг көр. Сымарындак демір-лерден мал чымыктыр аяк-каларын баа кымык ал-га. Чыңгыр-сөс-биле чуга-лаарга, шевер-ле кичи. Сугу маппаалап кайра иттиде докардык кымыктын дүң-дүлдө дөкчө чери дамыш-тыр кудур.

раа-чурталга уламчылар. Ындыг болганда ада-ле-зидиң бөгүңү аякылы-даарга барып аякы-тоду үргүлчүлөр апар. Ол дугайын Седен-Дамба Оор-жак улам хандыр бодан, уда-нас пенялай бөрүмкө эмдө-амгы калдарын турар хомчу-ным калдарым! дөрөн огу Михаил шериге турда-ла, даалап чорсан. Ыччангыш огу шериге таламы көр-гө, ол кала, чүчү кымыр-ден айтырты-даа турбаан.

Эки кылаң ажил—этеп тит-пес аалар. Седен-Дамба биле Элемей Куусаалонна он ал-ды чыл дүргүзүлө хойку-лап келген. Ол аякылыга аякы-тулу өөрдик, дүржү-лөп дамчыдып бөрүн турт-талганынч уткаам кымыр олар санап чоруур. Ыччан-гыш каш чыл мурунда паркомга Седен-Дамба Ооржак келетин, огу Ми-хандың дагынычтык болуу күөлдөн илдердик, парком секретары олу доккип, пар-томга дакта кымыр бер-ген.

«Мурнакчы» совхозтун удурткучуларыдан комму-нист Седен-Дамба Ооржак-тын дугайын айтырар бол-зундара, олар олу чүгасе ке-кис, кымык кичи дөмү бөдүнү аякылыга аякы-тулу өөрдик, дүржү-лөп дамчыдып бөрүн турт-талганынч уткаам кымыр олар санап чоруур. Ыччан-гыш каш чыл мурунда паркомга Седен-Дамба Ооржак келетин, огу Ми-хандың дагынычтык болуу күөлдөн илдердик, парком секретары олу доккип, пар-томга дакта кымыр бер-ген.

«Мурнакчы» совхозтун удурткучуларыдан комму-нист Седен-Дамба Ооржак-тын дугайын айтырар бол-зундара, олар олу чүгасе ке-кис, кымык кичи дөмү бөдүнү аякылыга аякы-тулу өөрдик, дүржү-лөп дамчыдып бөрүн турт-талганынч уткаам кымыр олар санап чоруур. Ыччан-гыш каш чыл мурунда паркомга Седен-Дамба Ооржак келетин, огу Ми-хандың дагынычтык болуу күөлдөн илдердик, парком секретары олу доккип, пар-томга дакта кымыр бер-ген.

Коммунист дугайында чугаа

С. Д. Ч. ООРЖАК «Мур-накчы» совхозунун берендир-лөп совхозунга чарыб-тымык түрбө, аргалы-ла болза, боду кымыл алыр. Чу-нар-баскынды баа боду ту-дун алган. Партия кечигүүнү кичи чогаалчык өө-биле, илдердик аякылар дугайы-нда СЭКП Уставының не-гелдее олу үргүлчү бол-сун чоруур. Колалаа хамык-ла чүсө аеме-сөкелдиг. Огу Михаил моторун аякылаады билер. Ыччангыш аякылар-де-ле сайгылаан колада чы-рып турар. Мал ази кезеде белен. Седен-Дамба Ооржак-тын кыштаага эртен эрте, орай дүсө-ла баарга, бот-тары баа оларын дуулаачы ала-тоду-ла үргүлчү-ле ка-ла-хорала аякылаан турар. Хой турду, малчыда шөлөн бар эвес.

БЕДИКТЕ КЫЙГЫ

«Кымыл тудуг» эргелдинде А. Во-ронинин бригаданы февралдын

Репортаж
Ол чедикшиктерин мында кылаачар чедип аң турары? «Тудугулардын кымык чар-сарынын арамдык олу дуга-йын чугаалаак, хөрөштөн-кис.

«Шынга» хары

САГЫНДЫРГАН

Уагт-Хем районда Жанов аттыг совхоз-тай кезде бижиктин чагазы редакцияга келген. Мыда бижик турары-биле алдыга, совхозтун ишек калдарын Доспан Айаң-оол Донгачын дөрүн кылаң аякыны харымылга чөс, арага-чымыкка сундуугу, мыйаң-бөз мал-маган сарын салгылар кичи леп айткыл болган.

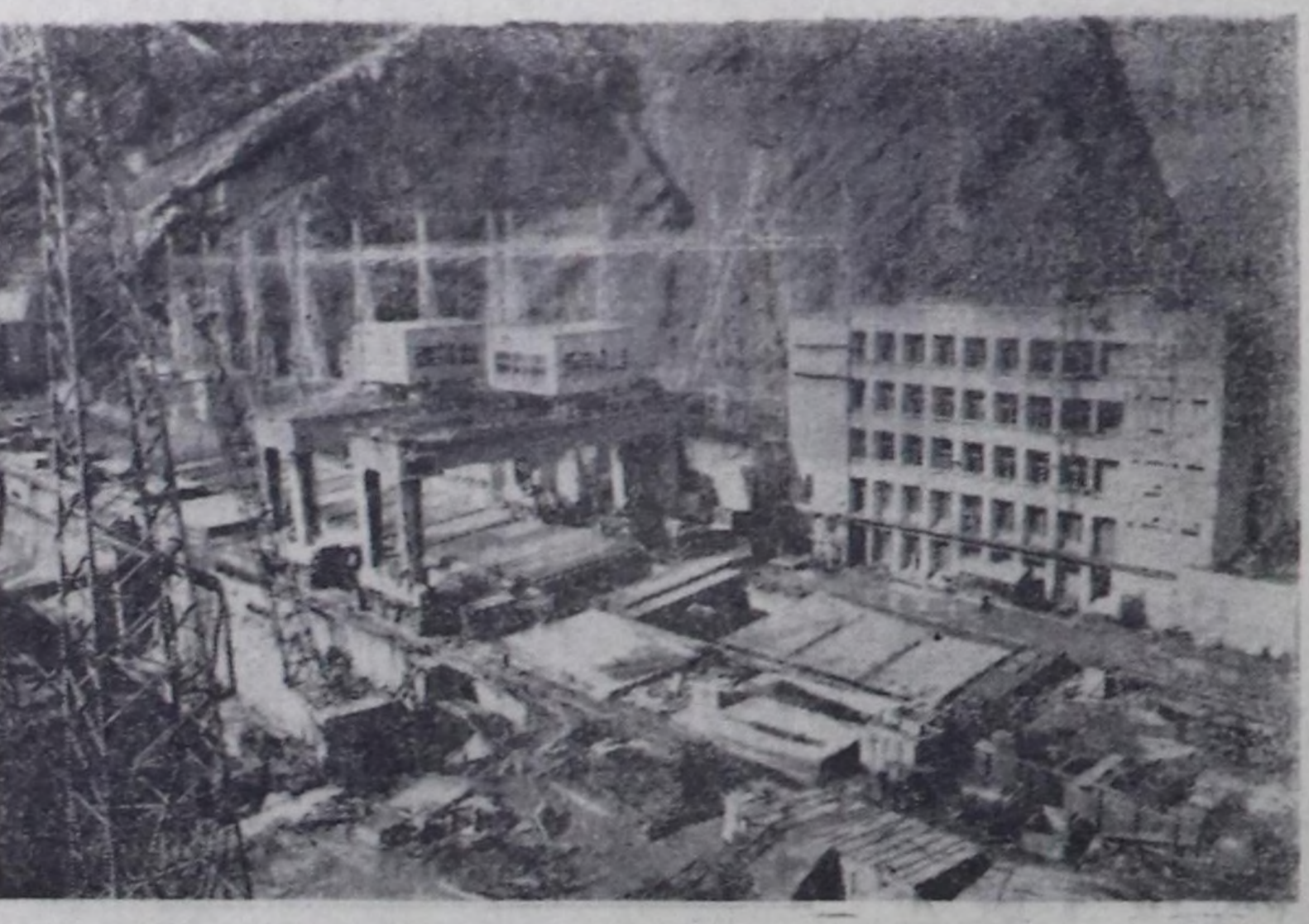
ШЫН

ОТЧЕТТУГ СЕССИЯ

Талам көдө Совет отчёттуг үедө сессиялары болуш-тургускан туралдарына аны-бур айтырдык чугаала-кып, сарыа түзүлө ала-ны шийтерерлерин үзүрөдөгөн чедип аң, олу тымалдык боттандырган таламы-биле куусак кечигүчүлөр болуш депутаттар актикти күн-жү-дө даамы, элден аякыларын кылаан.

БАШТАЙГЫ ТҮҢНӨЛДӨР

«Тыва тудуг» трестин шу-гуму-биле бир чаа организация — биче механизацияны учас-тогу түргүскандан бөр бир чыл ажа берген. Оң дуазы-была хой күш үнө аякыларын, малаңна шеверле болган туубу салыр аякыларын ме-ханизацияны чедип алыр ужуруду турган. Ол ишкеш ту-дуг иштин белектеринде, хон-дун кымыр кымырныга, оң дуазын көрүр планнатынган турган. Бир чыл ажил үе дө-рөг, кыдыг-даа аякылы түн-нөлүндү, чедер болган чедес чүдүлери илдердик бо-луу хууса-лыр.

Таджик ССР. Беш жылдыг чугула тудугтарынын бирөөнү Нурек ГЭС-тин тудуу Вахш хемде доостун турар.

КАРГЫНЫҢ ХОЙЖУЗУ

«Тере-Тал» совхозтун Каргыда Ф. Беганнин удурт-кан хойжу бригадалында муракчылар өзөт эвес. Оларынч бирөөнүн И. С. Балдын кирип болуу. Хой аякылыга ол чөрдө аякы чыл аякылаан. Чыдың-на алган социалистик хулаа-ланын аяр кууселип, ма-даны келген үзүлгү дугурунда Иван Бадь барык 7 муң чымыл хурагынын аякы-агыга астуру берген.

БАШТАЙГЫ ТҮҢНӨЛДӨР

Талам көдө Совет отчёттуг үедө сессиялары болуш-тургускан туралдарына аны-бур айтырдык чугаала-кып, сарыа түзүлө ала-ны шийтерерлерин үзүрөдөгөн чедип аң, олу тымалдык боттандырган таламы-биле куусак кечигүчүлөр болуш депутаттар актикти күн-жү-дө даамы, элден аякыларын кылаан.

«Шынга» хары

Уагт-Хем районда Жанов аттыг совхоз-тай кезде бижиктин чагазы редакцияга келген. Мыда бижик турары-биле алдыга, совхозтун ишек калдарын Доспан Айаң-оол Донгачын дөрүн кылаң аякыны харымылга чөс, арага-чымыкка сундуугу, мыйаң-бөз мал-маган сарын салгылар кичи леп айткыл болган.

САГЫНДЫРГАН

Уагт-Хем районда Жанов аттыг совхоз-тай кезде бижиктин чагазы редакцияга келген. Мыда бижик турары-биле алдыга, совхозтун ишек калдарын Доспан Айаң-оол Донгачын дөрүн кылаң аякыны харымылга чөс, арага-чымыкка сундуугу, мыйаң-бөз мал-маган сарын салгылар кичи леп айткыл болган.

ШЫН

